

Individuálna výročná správa
Obce Mníšek nad Popradom
za rok 2024

Peter Žemba

starosta obce

OBSAH	str.
1. Úvodné slovo starostu obce	4
2. Identifikačné údaje obce	4
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	4
4. Poslanie, vízie, ciele	5
5. Základná charakteristika obce	5
5.1. Geografické údaje	5
5.2. Demografické údaje	6
5.3. Ekonomické údaje	8
5.4. Symboly obce	9
5.5. Logo obce	10
5.6. História obce	10
5.7. Pamiatky	11
5.8. Významné osobnosti obce	12
6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	
6.1. Výchova a vzdelávanie	12
6.2. Zdravotníctvo	12
6.3. Sociálne zabezpečenie	13
6.4. Kultúra	13
6.5. Doprava	13
6.6. Územné plánovanie	13
6.7. Hospodárstvo	13
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	13
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2024	14
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2024	14
7.3. Rozpočet na roky 2025 - 2027	16
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva	16
8.1. Majetok	16
8.2. Zdroje krytia	17
8.3. Pohľadávky	18
8.4. Záväzky	18
9. Hospodársky výsledok za rok 2024 - vývoj nákladov a výnosov	18
10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce	

10.1. Prijaté granty a transfery	19
10.2. Poskytnuté dotácie	20
10.3. Významné investičné akcie v roku 2024	20
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	21
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	21
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	21

1. Úvodné slovo starostu obce

Výročná správa obce je komplexná správa, ktorá hodnotí ako obec hospodárila s finančnými prostriedkami a poskytuje základné informácie o obci. Analyzuje príjmy a výdavky a poskytuje ďalšie informácie o obci. Rok 2024 naďalej ovplyvňovala vojna na Ukrajine a inflácia.

2. Identifikačné údaje obce

Názov:	Obec Mníšek nad Popradom
Sídlo:	Mníšek nad Popradom č. 126
IČO:	00330060
Štatutárny orgán obce:	Peter Žemba, starosta obce
Telefón:	052-43 95 123
Mail:	obecmpn@gmail.com
Webová stránka:	www.mniseknadpopradom.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce:	Peter Žemba
Zástupca starostu obce:	Ondrej Živčák
Obecné zastupiteľstvo:	7 poslancov – Ondrej Živčák, Mária Kuzmiaková, Bernadeta Živčáková, Rozália Pivovarová, Helena Sedláková, Ľuboslava Ščurková, Mgr. Zuzana Živčáková
Komisie:	zriadené 3 komisie: Komisia pre životné prostredie, vnútornú správu a sociálne problematiku – Mgr. Zuzana Živčáková Ľuboslava Ščurková, Rozália Pivovarová Komisia pre riešenie sťažností – Bernadeta Živčáková Helena Sedláková, Mária Kuzmiaková Komisia pre kultúru a šport – Rozália Pivovarová Ondrej Živčák, Mária Kuzmiaková

Obecný úrad:

Činnosť obecného úradu zabezpečovali počas roka 2024 dve pracovníčky, ktoré vykonávali aj pracovné úlohy z prenesených výkonov štátnej správy a to na úseku matrik, registra obyvateľstva, sociálnych vecí, školstva, životného prostredia a pod.

Rozpočtové organizácie

Materská škola Mníšek nad Popradom
065 22 Mníšek nad Popradom 128
Riaditeľka: Mgr. Ľudmila Koberová
Bez právnej subjektivity

Príspevkové organizácie

Obec nemá zriadenú žiadnu príspevkovú organizáciu.

Neziskové organizácie

Obec nemá zriadené žiadne neziskové organizácie.

Obchodné spoločnosti

Obec nemá založené žiadne obchodné spoločnosti a ani v iných spoločnostiach nemá podiely.

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce – všestranný rozvoj obce a jej územia, starostlivosť o potreby obyvateľov

Vízie obce – obec, ktorej obyvatelia majú pokojné bývanie v čistom prostredí

Ciele obce – zabezpečiť občanom pokojný a bezpečný život

5. Základná charakteristika obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.1 Geografické údaje

Geografická poloha obce :

Obec Mníšek nad Popradom sa nachádza na východe Slovenska v Prešovskom kraji v severnej časti Ľubovnianskej vrchoviny v doline potoka Hraničná a ľavom brehu rieky Poprad, ktorá

tvorí hranicu s Poľskou republikou. Celková dĺžka hranice obce s PR je 17 km. Významné postavenie má hraničný priechod, ktorý bol obnovený v roku 1971 predovšetkým pre osobné motorové vozidlá a 20.12.2007 sa stal súčasťou Schengenského priestoru, kedy došlo ku otvoreniu hraníc a zrušeniu colných kontrol aj na tomto hraničnom priechode.

Susedné mestá a obce :

Najbližšie mesto nachádzajúce sa za hranicou s Poľskou republikou je mesto Piwniczna, ktorá je od hraničného priechodu vzdialená 5 km. Na našom území najbližšie k našej obci sa nachádzajú obce Hraničné, Kremná a Sulín. Obec je vzdialená od okresného mesta Stará Ľubovňa 15 km.

Celková rozloha obce :

Katastrálne územie obce má rozlohu 1793 ha, čím sa radí medzi stredne veľké obce okresu a svojim členitým vrchovinným až hornatým reliéfom ktorý je tvorený horninami magurského flyšu patrí k horským a podhorským oblastiam. Väčšina chotára je zalesnená ihličnatým alebo zmiešaným lesom. V obci sa vyskytujú predovšetkým hnedé lesné a nivné pôdy. Priemerná ročná teplota je vyše 6 stupňov C. Ročné zrážky sa pohybujú v priemere okolo 700 mm. V časti obce PILHOV, ktorá bola v roku 1960 pričlenená k obci Mníšek nad Popradom, je sírny minerálny prameň.

Nadmorská výška :

Obec leží v najnižšej nadmorskej výške 382 m, tento bod sa nachádza pod kostolom, v mieste, kde rieka Poprad opúšťa územie Slovenskej republiky a tento bod je zároveň najnižším bodom v okrese. Najvyššie položeným miestom v obci je tzv. Petríkov vrch 931,6 m n. m. Klimatické podmienky a pestrosť flóry a fauny predurčuje túto oblasť k využitiu na turisticko-poznávacie účely.

5.2 Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov :

Na základe štatistických údajov demografického vývoja môžeme konštatovať, že od roku 2006 (692 obyvateľov) v obci je zaznamenaný veľký pokles obyvateľov.

Rok	Počet obyvateľov	Pokles počtu obyvateľov oproti roku 2006
2015	647	45 obyvateľov
2016	651	41 obyvateľov
2017	654	38 obyvateľov
2018	645	47 obyvateľov
2019	639	53 obyvateľov
2020	628	64 obyvateľov
2021	624	68 obyvateľov
2022	612	80 obyvateľov
2023	604	88 obyvateľov
2024	596	96 obyvateľov

Národnostná štruktúra :

V obci podľa štatistických údajov sa väčšina obyvateľov hlási ku slovenskej národnosti, asi 2,62 % ku poľskej národnosti. Ku rómskej národnosti sa hlási 0,16 % (v roku 2021).

Rok	Počet všetkých obyvateľov	Počet rómskych obyvateľov	Rómski obyvatelia v %
2015	647	22	3,40
2016	651	22	3,38
2017	654	22	3,36
2018	645	24	3,72
2019	639	24	3,76
2020	628	23	3,66
2021	624	23	3,69
2022	612	23	3,76
2023	604	22	3,64
2024	596	22	3,69

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu :

Z celkového počtu obyvateľov je 88,71% vierovyznania rímsko-katolíckeho. 6,22% má vierovyznanie gréckokatolícke, ostatné % tvoria obyvatelia iných vierovyznaní.

Vývoj počtu obyvateľov :

Z tabuľky možno na základe štatistických údajov vidieť, ako sa vyvíjal počet obyvateľov od roku 2000 až do roku 2024. Nárast obyvateľstva bol zaznamenaný v rokoch 2001 (702) a v roku 2002 (696).

Rok	Počet obyvateľov	Rok	Počet obyvateľov
2000	617	2008	677
2001	702	2009	671
2002	696	2010	670
2003	679	2011	659
2004	686	2012	655
2005	692	2013	661
2006	692	2014	654
2007	685	2015	647
2016	651	2017	654
2018	645	2019	639
2020	628	2021	624
2022	612	2023	604
2024	596		

Najviac obyvateľov sa nachádza v časti obce **Pilhov (227)**, najmenej v časti obce **Medzibrodie 33)**. Druhá najväčšia časť obce **Kače má (197)** obyvateľov, potom časť obce **Pilhovčik (72)** obyvateľov a **Mníšek (67)** obyvateľov.

Najväčšie zastúpenie z celkového počtu obyvateľov v obci tvorí obyvateľstvo v produktívnom veku (od 18 – do 62 rokov) v počte 378 obyvateľov, čo predstavuje 63,42 % z celkového počtu obyvateľov. Druhé zastúpenie majú mladiství vo veku do 18 rokov v počte 128 obyvateľov, čo predstavuje 21,48 % .Obyvateľstvo v poproduktívnom veku (od 62 rokov a starší) v počte 90 obyvateľov predstavuje 15,10 % z celkového počtu obyvateľov.

Prehľad v jednotlivých častiach obce:

Časť obce	0-18 rokov	%	62 rokov a starší	%
Medzibrodie	5	0,84	4	0,67
Kače	51	8,56	22	3,69
Mníšek n/Popr.	17	2,85	7	1,17
Pilhov	44	7,38	37	6,21
Pilhovčík	11	1,85	20	3,36
Spolu	128	21,48	90	15,10

5.3 Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci a jej vývoj:

V obci sa v roku 2024 miera nezamestnanosti v porovnaní s rokom 2023 znížila o 0,46%, na 2,85 %, čo je o 3 evidovaných nezamestnaných. Občania odchádzajú za prácou do zahraničia tak ako aj ostatní občania z okresu Stará Ľubovňa, nakoľko v blízkom okolí nie je možnosť zamestnať sa. Z nižšie uvedeného prehľadu je vidieť, že najmenej nezamestnaných bolo v roku 2011 (2,27 % - 15 osôb) a najviac v roku 2015 (5,56 % - 36 osôb).

Prehľad o vývoji nezamestnanosti v obci

Rok	Počet obyvateľov	Počet nezamestnaných	%
2011	659	15	2,27
2012	655	22	3,35
2013	661	25	3,78
2014	654	26	3,97
2015	647	36	5,56
2016	651	34	5,22
2017	654	21	3,21
2018	645	23	3,57
2019	639	16	2,50
2020	628	33	5,25
2021	624	25	4,00
2022	612	21	3,43
2023	604	20	3,31
2024	596	17	2,85

Nezamestnanosť v okrese :

Podľa štatistických údajov je jedna z najvyšších mier nezamestnanosti predovšetkým v Prešovskom (7,94%), Košickom (6,73%) a Banskobystrickom kraji (6,73%). Nezamestnanosť v okrese Stará Ľubovňa (4,26%) je v porovnaní s celoslovenským percentom nezamestnanosti (4,96%) nižšia. Nezamestnanosť na celom Slovensku v porovnaní s rokom 2023 poklesla.

Aktívne opatrenia na trhu práce by mali zohľadňovať a reagovať na potreby jednotlivých uchádzačov o zamestnanie a vytvárať pre nich vyhovujúce pracovné príležitosti, aby nemuseli

za prácou odchádzať do zahraničia, čo má nepriaznivý vplyv aj na demografický vývoj okresu a obce.

Rok	% nezamestnanosti v okrese	% nezamestnanosti v obci
2010	13,63	3,13
2011	14,56	2,27
2012	16,73	3,35
2013	14,36	3,78
2014	13,10	3,97
2015	12,24	5,56
2016	12,01	5,22
2017	6,86	3,21
2018	5,83	3,57
2019	6,07	2,50
2020	9,13	5,25
2021	7,95	4,00
2022	6,71	3,43
2023	4,65	3,31
2024	4,26	2,85

5.4 Symboly obce

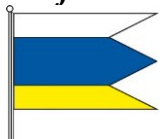
Erb obce :

Obec má vlastný erb schválený Heraldickou komisiou MV SR od roku 1993. V modrom neskorogotickom štíte je strieborný listnatý strom kyjakovito zakončený a strieborná kopija. Nad ním je zlatý kríž sprevádzaný po stranách dvomi striebornými šesťcípymi hviezdami. V erbe sa nachádza 5 symbolov-t. j. 5 častí obce, z ktorých pozostáva Obec Mníšek nad Popradom a to : Mníšek, Kače, Medzibrodie, Pilhov a Pilhovčiek.

Modrý štít symbolizuje rieku Poprad, ktorá obcou preteká a okolo ktorej sa nachádzajú jednotlivé lokality obce. **Strom** kyjakovito zakončený v erbe zastupuje časť obce Kače a je symbolom sv. Bonifáca, biskupa a mučeníka, ktorý patril k hlavným predstaviteľom rehole benediktínov a podľa legendy kyjakom vyvrátil strom pohanstva germánskych Fízov. Sv. Bonifác bol šíriteľom kresťanstva, ako aj jeho spolubratia-eremiti z rehole benediktínov, ktorých pustovňa sa v minulosti nachádzala na území Mníška. **Kopija** v erbe zastupuje časť obce Pilhov a predstavuje sv. Juraja. **Križ** znázorňuje v erbe samotný Mníšek. Je symbolom kresťanstva, ale zároveň pripomína aj patrocínium kostola v Mníšku a to Povýšenie sv. Kríža. Jeho zlatá farba v erbe zvyrazňuje odvodenie názvu obce. **Hviezdy** sú prevzaté z historickej pilhovskej pečate a v erbe zastupujú tie časti obce, ktoré v histórii nikdy nemali svoju vlastnú pečať – a to časť obce Medzibrodie a Pilhovčiek. Rozloženie jednotlivých figúr v erbe upozorňuje na rozptýlenú sídlisknú štruktúru obce.

Vlajka obce :

Vlajka vychádza zo sfarbenia obecného erbu. Skladá sa z troch farebných pásov v poradí: biely, modrý a žltý. Modrý pás má dvojnásobnú šírku. Vlajka je zakončená tromi cípmi. Zástrihy siahajú do tretiny dĺžky vlajky.

Pečať obce :

Súčasná pečať obce je okrúhla. V strede pečatného poľa je obecný erb. Kruhopis obsahuje legendu: „Obec Mníšek nad Popradom „.

Podľa zistených dokladov samotný Mníšek žiadnu obrazovú pečať nepoužíval. Našla sa iba nápisová časť zo začiatku 20. storočia s maďarským textom „Poprád remete szepes vármegye 1906“, od autora-rytca Ignáca Felsenfelda. V roku 1885 si dal rímskokatolícky farský úrad v Mníšku nad Popradom vyhotoviť pečať, v ktorej strede sa nachádzal kríž s vyžarujúcimi lúčmi. Upozorňovalo sa tým na patrocínium miestneho chrámu.

Vlastnú obecnú pečať mali časti obce Kače a Pilhov. Obe sú oválneho tvaru o priemere 21x24 mm. Pečať časti obce Kače má v strede pečatného poľa postavu mnícha nesúceho v pravej ruke strom zakončený miesto koreňov guľovito, resp. kyjakovito. Nedá sa určiť čo nesie v ľavej ruke. Stojí na pažiti, z ktorej vľavo od neho vyrastajú kríky. V kruhopise voskovej pečate je uvedené: „Sigilvm Kazego Anno 1787“. Túto pečať obec používala ešte v druhej polovici 19. storočia.

Pečať časti obce Pilhov obsahuje motív vyskytujúci sa pomerne často na našom území a to Sv. Juraja bojujúceho s kopijou proti drakovi. Vľavo nad ním ho sprevádzajú 4 hviezdy. Kruhopis má legendu: „Sigilvm Spilchova Anno 1787“. Koncom 19. storočia sa používala na dokumenty aj oválna pečať s textom: „Pilhó kozség pecsétje“. V roku 1906 rytec Ignác Felsenfeld zhotovil pre túto časť obce nápisovú pečať s textom: „Pilhó kozség szepes vármegye 1906“.

5.5 Logo obce

Obec nemá vytvorené žiadne logo.

5.6 História obce

Dnešná obec vznikla zlúčením častí Mníšek, Kače, Medzibrodie, Pilhov a Pilhovčiek. Kedysi tu katastrálne patrila aj časť Krendželovka, ktorá je v súčasnosti vyľudnená. Prvá písomná zmienka o obci je zachovaná v metácií hradného panstva Plaveč z roku 1323 ako pustovňa (Heremita), čo svedčí o tom, že na území osady sídlili pustovníci (locus heremitorii) v eremitskom kláštore. Pravdepodobne išlo o eremitov-benediktínsky rád, ktorý v tejto oblasti šíril kresťanstvo. Tento kláštor sa spomína aj v listinách z rokov 1338 a 1364. V blízkosti pustovne ležiacej na významnej ceste do Poľska vznikla v 14. storočí dosídlením staršej osady na základe valašského práva obec, ktorá po pustovníkoch dostala pomenovanie *Heremitaris*. Od roku 1364 bola známa ako *Heremita* a v roku 1758 bol jej názov zmenený na *Mniszek aj Mnizeck*, v roku 1786 je uvádzaný ako *Mnissek, Remete, Einsiedel* (po nemecky), v roku 1863 zasa uvádzaný ako *Mníšek*, v roku 1907 po maďarsky ako *Poprádremete*, v roku 1920 ako *Mníšek nad Popradom*.

Patrila k Ľubovnianskemu hradnému panstvu a v rokoch 1412 - 1772 bola daná do zálohy spolu s ďalšími 13 spišskými mestami poľskému kráľovi Ladislavovi II. Jagielonskému. V čase jej odovzdania do poľského zálohu v roku 1412 tu stála len tridsiatková stanica a slávna pricestná krčma. Ešte v priebehu prvej polovice 16. storočia osadu doosídlili obyvatelia valašského pôvodu.

Koncom 16. a začiatkom 17. storočia sa na Ľubovnianskom panstve rozšírilo kopaničiarske osídlenie, ktoré spôsobilo, že aj v okolí Mníška vzniklo viacero osád (foľvarkov), ktoré v súčasnosti predstavujú miestne časti obce a to : Medzibrodie, Kače, Pilhov a Pilhovčik. Podľa inventára Spišského starostovstva z roku 1758 mal Mníšek s kopanicami Kače a Pilhov 38 zárubkov. V priebehu ďalších storočí si kopaničiari zachovali roztratenú sídelnú štruktúru, ktorej dôkazom je aj vznik ďalších usadlostí ako je Skalná, Brestovky, Staré Košare, Dulaky, Jalovce, Kalembovka, Krendželovka, Poľana, Przimiarky, Vyšné Fedorky, Vyšné Kuroše, Žlabina, Kuľavjaky, Džízovky, Grešáky, Kovalovka a podobne. V súčasnosti sú už žiaľ mnohé z týchto usadlostí-lazov celkom vyľudnené. Obyvateľstvo sa živilo hlavne pastierstvom, roľníctvom a drevorubačstvom.

Do 18. storočia sa Kače (ďalšie názvy: v roku 1808 Kacse, Kacze, v roku 1863 Kácsfalu) a Pilhov uvádzajú ako samostatné obce s vlastným richtárom a obecnými pečaťami.

Pilhov sa začal spomínať v roku 1808. V roku 1828 mal 1 dom a 8 obyvateľov, v roku 1855 už 538 obyvateľov. V 2. polovici 19. storočia tunajšie majetky vlastnili Répassyovci. Obec sa v roku 1808 uvádza ako Pilhov, po maďarsky Pilho.

Mníšek sa stal dôležitou tridsiatkovou stanicou smerom do Poľska. Bol tu majer a slávna krčma-hostinec pre pocestných. Význam obce spočíval aj v tom, že tadiaľto viedla dôležitá dopravná tepna, tzv. Jantárová cesta, ktorá spájala vtedajšie Uhorsko s Poľskom a viedla až na Balkán. Hlavná trasa tejto cesty viedla cez Levoču, Jakubany, Starú Ľubovňu, Mníšek, z Poľska na Balkán. V 19. storočí bola v obci postavená vysoká pec na tavbu železnej rudy, dovážanej z obce Jakubany, ako aj z Hornadskej doliny, ktorú postavil majiteľ Karol Heyssl-železničiarsky podnikateľ, riaditeľ Coburgových železiarní a uznávaný hutnícky odborník. Vysoká pec začala svoju prevádzku 21.7.1856. Jestvovala preto, že na okolí bolo dostatok dreva z blízkych lesov a surové železo sa mohlo odvážať Popradskou dolinou pre hámre v Haliči. Vysoká pec zanikla v roku 1867. Jej činnosť od roku 1876 nahradila malá skláreň, neskôr garbiareň do roku 1875 a do konca storočia gátrová píla. Majiteľom vodného mlyna a gátrovej píly sa neskôr stal Ján Brunovský. Na prelome 19. a 20. storočia boli už Kače, Krendželovka a Medzibrodie súčasťou Mníška. Pilhov si udržiaval samostatnosť až do roku 1960, kedy spolu s Pilhovčíkom splynul administratívne s Mníškom.

V roku 1918 obec obsadilo poľské vojsko. Počas SNP na okolí obce operovali viaceré partizánske skupiny, ktoré prepadávali nemecké jednotky najmä na ceste z Mníška do Starej Ľubovne. Obec bola oslobodená 24.1.1945.

Po roku 1945 bol v obci zavedený prvý telefón, v roku 1960 zapojená elektrická sieť, v roku 1961 verejné osvetlenie obce, v roku 1962 zapojený miestny rozhlas, v roku 1962 do obce začali premávať prvé autobusové spoje, v obci sa vybuďovali miestne vodovody a to v roku 1978 v časti Kače, 1986 v časti Medzibrodie a 1987 v Mníšku, v roku 1956 bol postavený kultúrny dom v časti Mníšek, v roku 1967 sa postavila základná škola s materskou školou, a bytovka v Mníšku, požiarna zbrojnica v roku 1975, budova obecného úradu v roku 1983, kultúrny dom a požiarna zbrojnica v časti obce Medzibrodie v roku 1991, miestne komunikácie a mosty v častiach obce Kače a Medzibrodie v roku 1972.

5.7 Pamiatky

K významným pamiatkam v obci patrí rímsko-katolícky kostol a stará farská budova, ktoré boli postavené koncom osemdesiatych rokov 18. storočia. Chrám je zasvätený sviatku Povýšenie

sv. Kríža, ktorý sa slávi 14. septembra, a vtedy sa v našej obci koná kresťanská slávnosť, tzv. odpust. Kostol je trojlod'ový pseudobazilikálny, postavený v pseudorománskom slohu s klasistickými prvkami. Chrám bol počas veľkej povodne v roku 1813 zničený a súčasný chrám bol obnovený v roku 1872. Ozdobou interiéru kostola je obraz Ružencovej Panny Márie od J. Hanulu z roku 1883, ktorý je namaľovaný olejom na plátne. Ďalším skvostom je obraz-olejomal'ba na plátne Povýšenia sv. Kríža z roku 1869 od viedenského maliara F. Staudingera. V kostole je súsošie - polychrómová drevorezba "Kalvária" v barokovo klasicistickom slohu z konca 18.storočia.

V tomto kostole bolo dosiaľ vysvätených 13 kňazov a 11 rehoľných sestier, čo je na pomerne malé množstvo obyvateľov v obci raritou.

V obci sa traduje a v staršej literatúre uvádza, že tu existoval kláštor, ktorý bol neskôr prestavaný na kaštieľ, neexistujú však dôkazy na potvrdenie tejto verzie, existujúce ruiny pravdepodobne patrili starej tridsiatkovej stanici. V obci sa nachádza klasicistická horáreň zo začiatku 19. storočia, je to jednopodlažná šesťosová stavba s manzardovou strechou.

5.8 Významné osobnosti obce

Medzi najznámejších patrí Mons. Andrej Imrich, rímsko-katolícky pomocný biskup Spišskej diecézy, ďalej Mons. prof. ThDr. ICDr. PhD. PaedDr. František Dlugoš, PhD., dekan v Levoči, ktorý už publikoval viac ako 100 odborných štúdií a postaral sa o veľké zviditeľnenie mesta Levoča a jej Mariánskej púte, a potom je to generálny vikár Mons. Peter Fidermák, farár pôsobiaci v Rusku, ktorý sa zapísal do histórie našej obce ako farár-staviteľ kostolov.

6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

Do roku 2020 výchovu a vzdelávanie detí v obci a priľahlých obcí Hraničné a Kremná poskytovala Základná škola s materskou školou, škola s právnou subjektivitou, ktorá bola z dôvodu nízkeho počtu žiakov k 31. 8. 2020 zrušená a vyradená zo siete škôl.

Od 1. 9. 2020 bola zriadená materská škola a školská jedáleň, ako jej súčasť, bez právnej subjektivity, pod obcou.

- Na mimoškolské aktivity je zriadená:
- Základná umelecká škola v Starej Ľubovni, ktorú navštevujú aj žiaci z našej obce.
- Centrum voľného času v Starej Ľubovni poskytuje zábavy, hry, a iné aktivity pre žiakov celého okresu.

Dlhodobo klesajúci počet žiakov v obci mal za následok zrušenie školy, nakoľko finančná situácia pri nízkom počte žiakov bola neúnosná.

6.2. Zdravotníctvo

V obci nie je zriadené zdravotné stredisko. Lekársku starostlivosť zabezpečujú lekári a nemocnica s poliklinikou v okresnom meste v 15 km vzdialenej Starej Ľubovni. Na základe analýzy doterajšieho vývoja a stavu v zdravotníctve, možno predpokladať, že zdravotná starostlivosť v našom okrese bude na rovnakej úrovni ako dosiaľ.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Starostlivosť o starých a sociálne odkázaných občanov v obci je zabezpečovaná formou opatrovateľskej služby. Okrem toho ďalšie sociálne služby zabezpečuje aj pre našich občanov Domov seniorov a dôchodcov v Starej Ľubovni. Na základe analýzy doterajšieho stavu a vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa v našej obci ako aj v okrese bude zameriavať hlavne na starostlivosť a sociálne zabezpečenie občanov v dôchodkovom veku a sociálne odkázaných ľudí.

6.4. Kultúra

Obec vlastní a spravuje 2 kultúrne domy – v časti obce Medzibrodie a Mníšek nad Popradom, ktoré sa sporadicky využívajú na spoločenský a kultúrny život v obci, napríklad na rôzne zábavy, plesy, verejné zasadnutia, rôzne programy detí pre svojich rodičov a starých rodičov a pod.

Obecná knižnica, ktorá sa nachádza v budove obecného úradu, je pre občanov, mládež a detí.

6.5. Doprava

Obec nezabezpečuje dopravu v obci.

6.6. Územné plánovanie

Obec nemá vypracovaný územný plán obce.

6.7. Hospodárstvo

V obci ani v príľahlých obciach Hraničné a Kremná nie sú žiadne priemyselné a poľnohospodárske organizácie, ktoré by umožňovali občanom zamestnať sa. V obci sa nachádzajú malí podnikatelia-živnostníci, ktorí poskytujú služby v oblasti potravín a pohostinstva.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2024. Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2024 bol zostavený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný a kapitálový rozpočet ako prebytkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2024.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 12. 12. 2023 uznesením č. 4/23/OZ-B-2. Rozpočet bol zmenený štyrikrát:

- prvá zmena schválená dňa 26. 3. 2024 uznesením č. 1/24/OZ-B-4
- druhá zmena schválená dňa 26. 6. 2024 uznesením č. 2/24/OZ-B-4
- tretia zmena schválená dňa 25.9.2024 uznesením č. 3/24/OZ-B-1
- štvrtá zmena schválená dňa 9.12.2024 uznesením č. 4/24/OZ-B-1

7.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2024

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie k 31.12.2024	% plnenie
Príjmy celkom	269 518,00	344 225,94	342 585,03	99,52
z toho :				
Bežné príjmy	269 018,00	277 696,63	277 194,02	99,82
Kapitálové príjmy	500,00	51 722,31	51 722,31	100,00
Finančné príjmy	0	14 804,00	13 668,70	92,31
Príjmy RO s právnou subjektivitou	0	0	0	0
Výdavky celkom	269 018,00	323 595,11	291 196,90	89,99
z toho :				
Bežné výdavky	269 018,00	275 806,85	244 546,94	88,67
Kapitálové výdavky	0	47 788,26	46 649,96	97,62
Finančné výdavky	0			
Výdavky RO s právnou subjektivitou	0	0	0	0
Rozpočtové hospodárenie obce	+500,00	+20 630,83	+51 388,13	

V roku 2024 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- v bežnom rozpočte:

- podielové dane, ktoré predstavovali zníženie oproti roku 2023 o 7,27%
- daň z nehnuteľností, ktorá predstavovala zvýšenie oproti roku 2023 o 0,97%
- komunálny odpad a drobný stavebný odpad, ktorý predstavoval zníženie oproti roku 2023 o 5,98%

-

V roku 2024 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- v bežnom rozpočte:

- vo výške 244 546,94 EUR

7.2 Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2024

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2024 v EUR
Bežné príjmy spolu	277 194,02
z toho : bežné príjmy obce	277 194,02
bežné príjmy RO	0
Bežné výdavky spolu	244 546,94
z toho : bežné výdavky obce	244 546,94
bežné výdavky RO	0
Bežný rozpočet	32 647,08
Kapitálové príjmy spolu	51 722,31
z toho : kapitálové príjmy obce	51 722,31
kapitálové príjmy RO	0
Kapitálové výdavky spolu	46 649,96
z toho : kapitálové výdavky obce	46 649,96
kapitálové výdavky RO	0
Kapitálový rozpočet	5 072,35
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	37 719,43
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ-	-443,61
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku PČ (doplňkový zdroj financovania HČ, zdroj financovania PČ)	0,00
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	37 275,82
Príjmové finančné operácie s výnimkou cudzích prostriedkov	13 668,70
Výdavkové finančné operácie s výnimkou cudzích prostriedkov	0,00
Rozdiel finančných operácií	13 668,70
PRÍJMY SPOLU	342 585,03
VÝDAVKY SPOLU	291 196,90
Hospodárenie obce	51 388,13
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ	-443,61
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku PČ (doplňkový zdroj financovania HČ, zdroj financovania PČ)	0,00
Upravené hospodárenie obce	50 944,52

Prebytok rozpočtu v sume 37 719,43 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov v sume 443,61 EUR navrhujeme použiť na:

- tvorbu rezervného fondu **37 275,82 EUR**

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 11 020,91 EUR, navrhujeme použiť na :

- tvorbu rezervného fondu **13 668,70 EUR**

V zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) citovaného zákona, z tohto **prebytku vylučujú** :

- nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **443,61** EUR, a to na :

- nevyčerpané prostriedky – dotácia na stravu UPSVR v sume **429,80** EUR

- nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné** podľa ustanovenia §140-141 zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **13,81** EUR,

ktoré je možné použiť v rozpočtovom roku v súlade s ustanovením § 8 odsek 4 a 5 zákona č.523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na základe uvedených skutočností navrhujeme tvorbu rezervného fondu za rok 2024 vo výške **50 944,52 (37 275,82 + 13 668,70)**.

7.3 Rozpočet na roky 2025 - 2027

	Skutočnosť k 31.12.2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026	Rozpočet na rok 2027
Príjmy celkom	342 585,03	252 170,00	254 371,00	254 371,00
z toho :				
Bežné príjmy	277 194,02	251 670,00	253 971,00	253 971,00
Kapitálové príjmy	51 722,31	500,00	400,00	400,00
Finančné príjmy	13 668,70			
Príjmy RO s právnou subjektivitou	0	0	0	0

	Skutočnosť k 31.12.2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026	Rozpočet na rok 2027
Výdavky celkom	291 196,90	251 670,00	253 971,00	253 971,00
z toho :				
Bežné výdavky	244 546,94	251 670,00	253 971,00	253 971,00
Kapitálové výdavky	46 649,96			
Finančné výdavky				
Výdavky RO s právnou subjektivitou		0	0	0

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1 Majetok v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2023	Skutočnosť k 31.12.2024
Majetok spolu	2 634 074,96	2 669 299,00
Neobežný majetok spolu	1 667 266,67	1 665 199,88
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok		
Dlhodobý hmotný majetok	1 564 697,46	1 562 630,67
Dlhodobý finančný majetok	102 569,21	102 569,21
Obežný majetok spolu	965 424,88	1 002 740,54
z toho :		
Zásoby	388,29	625,02
Zúčtovanie medzi subjektami VS		
Dlhodobé pohľadávky		
Krátkodobé pohľadávky	1 456,60	803,00
Finančné účty	963 579,99	1 001 312,52
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.		
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.		
Časové rozlišenie	1 383,41	1 358,58

8.2 Zdroje krytia

Názov	Skutočnosť k 31.12.2023	Skutočnosť k 31.12.2024
Vlastné imanie a záväzky spolu	2 634 074,96	2 669 299,00
Vlastné imanie	1 787 469,62	1 799 800,80
z toho :		
Oceňovacie rozdiely		
Fondy		
Výsledok hospodárenia	1 787 469,62	1 799 800,80
Záväzky	16 653,24	17 412,26
z toho :		
Rezervy	1 150,00	1 230,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	301,00	429,80
Dlhodobé záväzky	247,62	255,29
Krátkodobé záväzky	14 954,62	15 497,17
Bankové úvery a výpomoci	0	
Časové rozlišenie	829 952,10	852 085,94

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

V roku 2024 bol realizovaný projekt obnovy cyklotrás, II. etapa a rekonštrukcia plášťa na chate Alpina.

8.3 Pohľadávky v EUR

Pohľadávky	Zostatok k 31.12.2023	Zostatok k 31.12.2024
Pohľadávky do lehoty splatnosti	1 456,60	803,00
Pohľadávky po lehote splatnosti		

8.4 Závazky v EUR

Závazky	Zostatok k 31.12.2023	Zostatok k 31.12.2024
Závazky do lehoty splatnosti	16 653,24	17 412,26
Závazky po lehote splatnosti		

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

-pohľadávky sú v lehote splatnosti za odber vody a dobropisy

- záväzky – vyplývajú z miezd za 12/2024 a faktúry za 12/2024 v lehote splatnosti

9. Hospodársky výsledok za 2024 - vývoj nákladov a výnosov v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2023	Skutočnosť k 31.12.2024
Náklady	299 543,55	295 105,69
50 – Spotrebované nákupy	50 198,20	37 971,82
51 – Služby	54 296,62	35 015,05
52 – Osobné náklady	140 266,94	158 315,71
53 – Dane a poplatky	466,34	400,83
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	1 600,56	11 987,37
55 – Odpisy, rezervy a OP z prev. a fin. činnosti a zúčt. časového rozlíšenia	49 346,00	49 891,00
56 – Finančné náklady	1 573,22	948,29

57 – Mimoriadne náklady		
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	1 795,67	575,62
59 – Dane z príjmov		
Výnosy	346 621,06	307 436,87
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	4 085,72	3 863,85
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb		
62 – Aktivácia		
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	254 298,39	237 576,95
64 – Ostatné výnosy	18 249,43	9 827,57
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1 190,00	1 150,00
66 – Finančné výnosy	309,00	0
67 – Mimoriadne výnosy		
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	68 488,52	55 018,50
Hosp. výsledok /+ kladný HV, - záporný HV/	47 077,51	12 331,18

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov:

Náklady obce odzrkadľujú výdavky na činnosť obce a výnosy obce výšku príjmov, ktoré tvoria príjmy z podielových daní, daňových a nedaňových príjmov a poskytnutých transferov.

Rozdiel v niektorých položkách je z aktuálnej vzniknutej potreby, vo výnosoch sa premietla nižšia podielová daň. Náklady zvýšil odvod do zdravotnej poisťovne za zamestnávateľa (z 10% na 11%) aj odchod zamestnankyne do starobného dôchodku.

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1 Prijaté granty a transfery

Obec prijala tieto transfery

Poskytovateľ dotácie	Suma v EUR	Účel
ÚPSVaR Stará Ľubovňa	470,40	Strava predškoláci
ÚPSVaR Stará Ľubovňa	16,60	Dotácia na učebné pomôcky
ÚPSVaR Stará Ľubovňa	9 292,40	Osobitný príjemca
ÚPSVaR Stará Ľubovňa	109,02	Projekt AČ
Okresný úrad Stará Ľubovňa	1 343,04	Voľby EP
Okresný úrad Stará Ľubovňa	1 872,11	Voľby prezident
DHZ Bratislava	3 000,00	Nákup pre dobrovoľ. požiarnikov
Okresný úrad Stará Ľubovňa	2 766,72	Matričná činnosť
Okresný úrad Stará Ľubovňa	199,32	Regob
Okresný úrad Stará Ľubovňa	18,00	Register adries
Enviro fond	365,65	Príspevok odpad
Okresný úrad Prešov – školstvo	1 184,00	Na 5. ročné detí v MŠ
Okresný úrad Prešov – živ. prostredie	73,09	Dotácia na životné prostredie
Ministerstvo financií	3 995,00	Dotácia na infláciu
PSK Prešov	5 000,00	Dotácia chata
PSK Prešov	28 288,26	Dotácia na projekt obnovy cyklotrás
PPA	15 270,35	Refundácia -projekt KD

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

Na zabezpečenie riadneho chodu obce aj rozpočtovej organizácie sú dôležité všetky príjmy, ktoré obec a RO počas roka použije na krytie svojich činností. Preto aj účelovo určené granty a transfery napomáhajú plniť plánované úlohy. Obec získala dotáciu na obnovu cyklotrás a rekonštrukciu chaty Alpina. V roku 2022 prebehla v kultúrnom dome rekonštrukcia -nové kúrenie a v roku 2024 bola časť nákladov zrefundovaná cez PPA.

10.2 Poskytnuté dotácie

Obec v roku 2024 neposkytla dotáciu z rozpočtu obce.

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov v EUR

10.3 Významné investičné akcie v roku 2024

- obnova cyklotrás
- rekonštrukcia chaty

10.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- oprava miestnych komunikácií
- izolácia podkrovia na obecnom úrade
- rekonštrukcia kúrenia v budove obecného úradu
- rekonštrukcia v KD - podlaha
- údržba v MŠ a ŠJ podľa potreby

10.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

10.6 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec nevedie súdny spor, nemá úvery ani pôžičky.

Do budúca môže nastať problém v prípade rastu cien energií. Hospodárenie obce ovplyvní aj konsolidačný balík verejných financií a zvýšená DPH.

Vypracovala:

Mária Gontkovičová

Schválil:

Peter Žemba

V Mníšku nad Popradom, dňa 16.6.2025

Prílohy:

- **Individuálna účtovná závierka:** Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke